

INDEX

Introducció

- L'impressionisme.....3
- Definició.....3
- Història i sorgiment.....4
- Exposició pictòrica en el saló oficial.....7
- Rebuig de les obres impressionistes en el Saló Oficial.....7
- Primera exposició pictòrica impressionista en el Saló dels Rebutjats.....7
- Influència de la fotografia.....10
- La interrelació fotografia-art.....10
- Autors influenciats per la fotografia.....11
- Característiques de l'impressionisme.....12
- Tècnica.....16
- Principals pintors d'aquesta època...17
- Conseqüències de l'impressionisme.....22
- Neoimpressionisme22
- Postimpressionisme.. 24

1. Monet..27

2. L'artista i la seva obra.31

3. Períodes de Monet.....35

- Argenteuil.....35
- Vétheuil.. 38
- Poissy. 40
- Giverny41
- Repercussió de l'obra.....44

5. Comentaris d'obres.....46

- Impressió, Sol ixent 46
- "Estació de Saint-Lazare" 48
- La senyora de Monet. (Dona amb parasol)..... 50

Conclusions

Bibliografia

INTRODUCCIÓ

Aquest treball tracta sobre l'impressionisme, un moviment pictòric que s'originà a França a finals del segle XIX, i sobre un dels pintors més importants d'aquesta època.

El treball està estructurat en dues parts. Una primera part és la de l'impressionisme, en la que es defineix aquest terme, s'explica el seu sorgiment, les característiques, i les conseqüències que va comportar per a la pintura, els futurs artistes i els futurs moviments, com són el neoimpressionisme,

amb dos dels seus pintors més importants (Seurat i Signac), i el postimpressionisme, també amb alguns dels seus artistes més significatius, Cézanne, Van Gogh, Toulouse-Lautrec i Gauguin. En aquest apartat també es descriu, sense profunditzar, alguns dels artistes més importants, com són Manet, Pissarro, Degas, Renoir i Sisley. Un dels descobriments més importants per a aquesta època va ser la fotografia, ja que va influenciar molt la manera de pintar.

La segona part, tracta de Monet, el més important representant de l'impressionisme. Va néixer el 14 de novembre de 1840 i va morir el 6 de desembre de 1926. Als 15 anys, aquest autor ja tenia fama com a caricaturista entre els seus coneguts. Va participar en sis de les vuit exposicions impressionistes. Degut a un accident l'any 1900 perd temporalment la visió d'un ull, i anys més tard, a causa de dues operacions, la seva vista disminueix encara més. Monet, gairebé sempre dibuixava paisatges, però també va tractar figures, marines, paisatges rurals i urbans, etc. Va crear diverses sèries d'un mateix tema, però amb característiques diferents, a partir de la llum, i del punt de vista.

En Monet es poden trobar quatre períodes diferents, Argenteuil (1872–1878), Vétheuil (1878–1881), Poissy (1881–1883) i Giverny (1883–1926).

En aquest apartat, com a últim punt, hi ha tres breus comentaris, de tres obres: Impressió, sol ixent (1872), Estació de Saint-Lazare (1877), i La senyora de Monet (dona amb parasol) (1875).

Aquest treball, és un treball de síntesi, en la que a partir de diversos llibres, textos i informació extreta d'internet, s'ha agrupat i resumit la informació obtinguda, fins a formar aquesta estructura.

IMPRESSIONISME

IMPRESSIONISME

- Definició

Moviment pictòric que s'originà a França a finals del segle XIX.

És un terme que va ser creat amb menyspreu per crítics d'aquesta vanguardia, però que després va perdre el seu sentit ofensiu.

La primera exposició de pintors impressionistes es realitzà el 1874, però el moviment va assolir verdader èxit mundial anys més tard.

L'impressionisme es pot definir com un sistema pictòric que reproduïx l'impressió tal i com ha estat percebuda realment. Només creu en la fascinació increïble de l'instant.

Aquest moviment és considerat el fenomen més important de l'art europeu des del Renaixement. L'impressionisme consistia en reproduir la natura atenent més a l'impressió que ens produeix que a ella mateixa en realitat. Va representar una rebel·lió contra l'academicisme, amb la valoració de la llum mitjançant una tècnica de superposició dels colors primaris, prescindint del negre i la pintura a l'aire lliure.

Els impressionistes van escollir la pintura a l'aire lliure i els temes de la vida quotidiana. El seu primer objectiu fou aconseguir una representació del món espontània i directa, i per això es van centrar en els efectes que produeix la llum natural sobre els objectes.

Però en realitat, què era un impressionista? Un crític contemporani al moviment va contestar: Ningú ens ha donat una definició satisfactòria, però a nosaltres ens sembla que els artistes que es reuneixen sota aquest títol persegueixen una fi: donar amb sinceritat absoluta, sense compromisos, amb procediments simples i amplis, la impressió que en ells susciten els aspectes de la realitat. Quan el crític Émile Blémont escrivia aquestes paraules, el 1876, l'impressionisme es trobava en una època d'intensa activitat.

Cap el 1880, l'impressionisme sembla que es va desintegrant com a grup i comencen els primers símptomes de la seva definitiva crisi.

• Història i sorgiment

Els intents per plasmar els efectes de la llum natural no eren nous. Al segle XVII Jan Vermeer havia utilitzat forts contrastes de llums i ombres per omplir les seves pintures de llum natural. Diego Velázquez, el mateix segle, i Francisco de Goya a finals del segle XVIII van captar la impressió lluminica mitjançant la eliminació d'ombres secundàries.

Els precursors immediats de l'impressionisme van ser els anglesos John Constable i J.M.W. Turner. Quan Monet i Pissarro van veure per primera vegada les seves obres, el 1871, es van sentir atraits per l'atmosfera i els efectes difusos de la llum característics de la pintura de Turner. Els pintors de l'Escola de Barbizon van ser també antecedents del moviment impressionista francès. Trenta anys abans de la primera exposició impressionista, Camille Corot, interpretava els fugaçs canvis lluminics en una sèrie de temes pintats a diferents hores del dia.

Durant el segle XIX el mitjà per el que els artistes aconseguien la seva acceptació era a través de les Sales o Exposicions Nacionals. Els jurats mostraven preferència per els estils i temes tradicionals, especialment històrics i religiosos, de contingut moralitzant. Com a reacció davant d'aquesta situació l'Impressionisme sorgí en aquesta època.

A finals de 1873, els impressionistes es trobaven frustrats per la falta de ventes i el continu rebuig del Salón. Van acordar organitzar una exposició col·lectiva i independent sense jurat ni premis. Juntament amb altres artistes que es van unir, van formar un sindicat i van decidir anomenar-se Societat Anònima Cooperativa.

La seva exposició es va obrir a la primavera de 1874 en els estudis del fotògraf Nadar. L'exposició va tenir una gran assistència de públic i els diaris van difondre comentaris tan favorables com negatius. De fet, els artistes que van exposar allà van ser acusats d'abandonar el Salón per ocultar els seus propis errors.

El crític Louis Leroy utilitzà el terme impressionisme per designar-los despectivament en observar la pintura de Monet, *Impresión: Sol naciente*. El que havia nascut com un terme despectiu de la crítica, es va transformar en el nom d'un dels moviments artístics més significatius. Després d'exposar *Impresión, amanecer*, Monet, va ser el blanc dels crítics i el líder del grup que, com ell, es preocupava per transmetre la seva impressió. Va definir les regles del nou moviment, que són les següents:

- El pintor ha de pintar el que veu, la sensació que reben els seus ulls, encara que sàpiga que les coses són d'una altra manera a com són percebudes.
- Les coses no tenen color propi, sinó que es la llum que ho engendra i presenta com una aparença real.
- Les condicions amb les que es produeix la llum, influiran decisivament en l'aspecte de les coses. L'atmosfera, el dia, l'estació, etc..canvien els colors, de tal manera que les coses no són iguals a sí mateixes en cap moment.
- Els colors, modulats i desdoblats en tons més clars o més obscurs, serveixen per suggerir la forma dels objectes i la distància. La línia, i el contorn ben perfilat, no tenen sentit per als impressionistes.
- En la natura no existeix el negre, per el que les ombres més obscures tindran un cert grau de claredat, provinent dels reflexes de les coses del voltant i de l'aire atmosfèric que els rodeja.
- Les parts no il·luminades directament tindran tonalitats violetes. Els efectes lluminosos, es basaran en el contrast binari : groc – morat.
- Per aconseguir la neta intensitat de la llum real, els colors no es barregen a la paleta, sinó que, s'apliquen separadament buscant el to adequat per mitjà de la combinació òptica. D'aquí que els impressionistes treballassin amb una sèrie de colors limitada als del espectre solar, és a dir, vermells, grocs, violetes, blaus, i en menys proporció, el blanc.

Entre 1874 i 1886 els impressionistes i els seus seguidors van organitzar vuit exposicions col·lectives. Les vuit exposicions van tenir gran importància històrica per haver alterat l'autoritat del Salón i el control de l'estat sobre les arts.

Els impressionistes van evolucionar cap a diferents estils individuals i van compartir com a grup els seus experiments sobre el color. Monet, va pintar diverses sèries –la catedral de Rouan, l'estació de Saint-Lazare, etc –en diferents hores del dia i estacions de l'any. Pissarro va utilitzar una paleta més delicada i també es va centrar en els efectes de la llum sobre les formes. Sisley va conservar una subtileza pròpia. Degas captà la fugacitat del moviment en les escenes de ballet i de cavalls. Els paisatges de Morisot destaquen per l'intensa pinzellada.

L'impressionisme francès influí en els artistes de tot el món. L'americà James Abbott, els quals els nocturns (1877) plasmen efectes d'incendis o llums brillants a través de la boira, l'anglès Walter Sickert, l'italià Giovanni Segantini i l'espanyol Joaquín Sorolla.

L'impressionisme va exercir una forta influència durant dècades. Els postimpressionistes Paul Cézanne, Toulouse-Lautrec, Paul Gauguin i Vincent van Gogh van estar influïts per la vivacitat dels colors impressionistes. L'obra de Cézanne va anticipar el cubisme, mentre que la de Gauguin i Van Gogh van representar el principi de l'expressionisme.

EXPOSICIÓ PICTÒRICA EN EL SALÓ OFICIAL

- Rebuig de les obres impressionistes en el Saló Oficial

L'Impressionisme va aparèixer a París l'any 1860, però fins al 1874 no va ser reconegut com a tal. Els seus inicis van ser molt difícils ja que l'alta burgesia francesa va censurar la primera exposició col·lectiva Impressionista que s'havia de realitzar en el Saló Oficial de París l'any 1873. El Saló va rebutjar els quadres de Pissarro, Monet, Renoir, Cezanne, Sisley, Degas, Morisot i altres grans artistes, i això, afegit amb la desconfiança que inspiraven els jurats oficials, van pendre, llavors, la poc usual decisió de fer exposicions independents de les seves obres. La idea va ser de Monet, que fundà l'anomenada Societat Anònima Cooperativa d'Artistes, comptant amb l'adhesió dels seus col·leccionistes i animat per l'èxit de la subasta de la col·lecció Hoschedé, que va vendre a bon preu teles de Degas, Monet, Pissarro i Sisley.

2.2- Primera exposició pictòrica Impressionista en el Saló dels Rebutjats

L'any 1863, els pintors acadèmics es van negar a acceptar en l'exposició anual de l'Acadèmia, el Saló de París, l'obra d'alguns artistes per prejudicis temàtics i tècnics. Aquests pintors rebutjats van poder reunir la seva obra en el que es va anomenar Saló dels Rebutjats. El públic i la crítica van acudir amb l'única fi de burlar-se de l'obra d'aquests artistes.

La nova societat va escollir per exposar uns locals propietat del fotògraf Nadar, que va cedir gratuïtament als seus amics del Guerbois.

Els membres més entusiastes del grup, Monet, Renoir, Pissarro, Sisley, Degas i Morisot, van convèncer a altres artistes, com l'italià De Nittis, Boudin i Bracquemont, tot i que alguns pintors de la talla de Manet, Tissot, Fontin-Latour i Legras van rebutjar l'invitació. En total es van exposar 165 obres, de les quals només 51 eren dels socis, ja que la resta eren d'altres pintors convidats; per això és incorrecte parlar a aquest respecte d'una exposició Impressionista.

Malgrat l'estructura tan divergent, el moviment no va estar mancat d'una certa coherència. Cada pintor pintava com li venia en gana, no hi havia un estil dominant, ni tan sols entre els socis, entre els quals figuraven obres d'autors importants:

- Deu obres de Degas.
- Nou obres de Morisot.
- Sis obres de Renoir.
- Cinc obres de Monet, Pissarro i Sisley.
- Tres obres de Cézanne i de Guillaumin.

Entre els altres expositors, figuraven Brandon i Colin, amb les obres Primera lectura de la Llei i La Peixatera, que havien de ser, com a realistes burgesos, els preferits del públic.

En contra de la seva voluntat, Manet es va convertir en el epicentre d'un grup de joves artistes. Les seves tertúlies van desenvolupar al màxim la nova ideologia i es feien al Café Guerbois, en Batignolles, i en estudis dels propis artistes.

Aquestes noves teories van ser recolzades per intel·lectuals de l'època com Baudelaire o Zola.

Manet va intentar estar apartat del grup dels impressionistes i no va participar en les seves exposicions, encara que sí es reunia amb ells.

El contacte de Manet amb el grup de pintors va ser continu. El contacte entre els pintors fou essencial per al desenvolupament de les diferents posicions estètiques, i moltes vegades els unia més l'amistat que l'afinitat estilística.

- Escandalització de l'opinió pública.

La pintura Impressionista fou rebuda de primer amb estupefacció, certa suspicàcia i, sovint, amb insults. Amb relació a l'exposició del 1876, *Le Figaro* va escriure:

Són cinc o sis llunàtics, un d'ells una dona, una simple colla d'infeliços corromputs per la bojeria de l'ambició que s'han reunit aquí per exposar les seves obres. Quin espectacle més terrible de vanitat humana, que en aquest cas arriba al caire de la demència! Algú hauria de dir clarament al senyor Pissarro que els arbres mai no són de color violeta, que el cel mai és de color mantega fresca i que en lloc del món les coses no són com ell les pinta.

Sembla ser que la polèmica va sorgir arrel de l'exposició entre altres, del quadre de Monet; *Impressió, Sol Naixent*, una pintura que pel seu tema banal (la vista d'un port en la boira) i el seu lleuger empast provocà confusió i indignació. A causa de l'impressió que va produir la visió del sol a l'alba, el periodista Louis Leroy va escriure una ferotge crítica que la va titular L'Exposició dels Impressionistes. Amb aquest títol, s'havia trobat la denominació de l'estil: IMPRESSIONISME

La denominació d'Impressionisme no va ser cap elogi, ja que representar únicament impressions no era el que s'esperava de l'art a finals del segle XIX.

Els temes inspirats en la vida quotidiana, on els pintors renunciaven a qualsevol classe de simbolisme, es va interpretar com una declaració de guerra contra les tradicions clàssiques i l'enteniment cultural usual.

INFLUÈNCIA DE LA FOTOGRAFIA

La primera càmera fotogràfica portàtil va sorgir aproximadament quan va tenir lloc la primera exposició dels impressionistes. Aquesta nova eina va ser en moltes ocasions font d'inspiració per als pintors, ja que podien fer instantànies i congelar en la placa del moviment, la composició i l'escena.

L'ús de la fotografia per els pintors impressionistes va obrir moltes possibilitats de cara a la composició pictòrica:

- Opció de captar la imatge en moviment.
- Possibilitat de partir de diverses imatges fotogràfiques per a la realització d'un únic quadre, composant una escena diferent a la del model real.
- Aplicació en la pintura dels diferents efectes de llum que s'observen en la fotografia: contrast d'ombres, saturació de lluentors, efecte d'imatge desenfocada en plans posteriors, etc.

Així es comprèn que la fotografia fos acollida amb un gran entusiasme, com un instrument científic de coneixement, en el qual els futurs impressionistes hi confiaren com un element que els podria furnir dades que es tenien com objectives. Les noves visions que la càmera els proporcionava evidenciaven la varietat d'apariències que haurien d'actuar com un estímul per investigar sobre els fenòmens de la percepció en detriment del realisme descriptiu.

- La interrelació fotografia-art

La imatge fotogràfica va plantejar una seriosa competència amb la pintura acadèmica, tot i això, es va convertir en un aliat incondicional per als pintors impressionistes.

La interrelació fotografia-art es perfila molt estreta des de quasi el naixement d'aquesta. Cal destacar que en els seus inicis la fotografia tractà d'imitar la pintura i que molts fotògrafs consideraven la seva tasca com si es tractés d'una composició pictòrica, de vegades dins el més tradicional estil academicista. Per altra banda, tot i

que molts pintors acadèmics van polemitzar contra els fotògrafs, acusant-los de no artistes, per por a la competència, els nous artistes van mantenir-se oberts a la nova tècnica. Els seduïa la instantanietat, la realitat extreta de la mateixa vida de la fotografia. La percepció imminent també va ser per ells la màxima premisa i la norma a seguir. Volien pintar tan objectivament com si d'una càmera fotogràfica és tractés, amb l'únic objectiu només de pintar el que realment veien.

La fotografia va influir en un aspecte especialment important com és l'enquadrament del model, apartant punts de vista fins llavors insòlits:

- Primers plans tallats.
- Perspectiva aèria.
- La profunditat del camp, que varia el punt d'enfocament del quadre.

- Autors influenciats per la fotografia:

La càmera fotogràfica va instaurar una visió pictòrica entre els primers pintors impressionistes. Observant els olis *Boulevard des Capucines* (1873) de Claude Monet i *La Place du Théâtre Français* (1898), s'intuïa de cop i volta unes noves maneres d'enfocar el paisatge urbà, inèdites fins aleshores en la història de la pintura, que només podien venir d'aquell fenomen com era la fotografia. I quan una informació més aprofundida revelà que el quadre de Monet sigué pintat a l'estudi del fotògraf Nadar, la intuïció es tornà gairebé en una definitiva certesa, tot i que ningú ha pogut assenyalar l'abast de la influència de la fotografia sobre la pintura Impressionista, encara que en algunes obres sigui pràcticament indiscutible.

Aquesta influència es recollí en l'insòlit enquadrament que realitzà Degas en el retrat del gravador i crític d'art Didac Martelli (1879), on novament ens fa pensar en una càmera, sobretot coneixent la passió d'aquest pintor francès per la fotografia.

CARACTERÍSTIQUES DE L'IMPRESSIONISME

– Els impressionistes eren pintors a l'**aire lliure**: Volien aconseguir la llum directa i precisa entre el que s'observava i el que es pintava. Gran part dels artistes interessats en la imatge dels paisatges, realitzaven els seus dibuixos i els seus olis sobre el terreny. Va ser a principis de la dècada de 1850, quan es trobà la màxima fidelitat a la imatge de la natura, que es va convertir en una veritable obsessió. Van observar que la llum clara del dia podia absorbir el color i la forma de les coses i que llavors desapareixeren els contorns. El que més es va dedicar a estudiar i a representar aquest fenomen va ser Claude Monet, el més representatiu dels impressionistes. Fins a la dècada de 1860, els impressionistes no començarien a valorar els enfrontaments amb l'exterior, sense medís per una obra d'art més elaborada, que s'havien d'acabar a l'estudi. L'artista que va influir més alhora de pintar a l'aire lliure va ser Boudin, pintor que junt amb Monet es va dedicar a pintar marines i paisatges. Posteriorment aquests dos pintors es van relacionar amb artistes de la talla de Renoir, Bazille i Sisley, que sovint sortien a pintar al bosc de Chailly-en-Bière, als voltants de Barbizó.

– Gran influència en la **fotografia**: La fotografia va jugar un paper decisiu per la pintura impressionista. La fotografia i la pintura ofereixen una resposta paral·lela a les seves respectives èpoques, i les dues han expressat generalment la mateixa perspectiva de l'entorn. No sembla sorprenent, llavors, que la fotografia i l'art hagin aparegut en relació desde els seus inicis. Una mostra d'aquesta vinculació es dona amb la decisiva influència del fenomen fotogràfic envers el moviment impressionista. Als impressionistes els fascinava la instantanietat, la congelació de l'espai i del temps d'un objecte, la detenció del moviment, etc...que podia oferir la fotografia. Volien pintar tan objectivament com si d'una càmera fotogràfica es tractés.

– La **llum** i el **color**: La preocupació bàsica dels impressionistes era la qualitat dels efectes constantment canviants de la llum sobre la superfície dels objectes de la natura i el mode de traduir en pintura aquestes percepcions.

En realitat, pintors com Monet, van arribar a l'extrem d'accentuar tant totes les representacions de la **llum natural**, que la diferenciació material dels objectes introduïts en ella semblaven perdre's. La llum del dia es converteix en un objecte de representació independent i comença a desplaçar a la resta dels elements del quadre. A causa d'això, sovint sembla que els seus quadres dissolguin la realitat en elements cromàtics, darrera de les quals, ja no es troba un cos consistent; el quadre es transforma en una confusió de tons cromàtics i apareix atomitzat. Els colors són **clars** i **suaus**, amb el qual s'incrementa la transparència dels elements del quadre. Mitjançant la reunió d'innombrables tonalitats de diferent color, on el seu valor propi està determinat per la llum, els objectes ja no es plasmen en profunditat i de forma física, sinó

que, es dissolen superficialment en juxtaposició, i que els colors de les ombres inclouen complementaris de l'**ombra** del color de l'objecte que la projecta (per aprendre a pintar ombres, Renoir aconsellava als joves artistes que estudiaren Tiziano i a Rubens).

Exploraren els efectes de la llum que arriba a l'ull, les característiques de l'entorn i les **condicions atmosfèriques** en el moment de la percepció (otorgant una vida al cel , al mar i al paisatge).

La fascinació dels impressionistes per la **llum reflexada** es va estendre als canvis de la llum en diferents estacions de l'any. Ells no van ser els primers en observar aquests fenòmens, però les interpretacions dels impressionistes eren diferents a la dels artistes del passat. Molts grans mestres paisatgistes havien explorat la natura canviant de l'atmosfera i de la llum, tot i que les seves motivacions van ser probablement molt diferents a les del grup de pintors del segle XIX.

– Els **temes** principals de l'Impressionisme: Els impressionistes van fer servir diferents temes al llarg de la seva carrera pictòrica que van suposar per a la pintura del segle XIX un punt de referència molt important. Els temes inspirats en la vida quotidiana, en que els pintors renunciaven a qualsevol classe de simbolisme, s'interpretà com una declaració de guerra contra les tradicions clàssiques i l'enteniment cultural usual.

– **Paisatges**: En l'Impressionisme francès de mitjans del segle XIX, hi destacaren tres autors dels anomenats paisatgistes: **Monet, Renoir i Sisley**. Aquests tres pintors van ingressar junts al taller on van conèixer a Bazille, Gleyre (1862), i on sovint sortien a treballar a plein air a Fontainebleau i també a les ribes del Sena. De tots els paisatgistes de l'Impressionisme, Sisley fou el qui amb més devoció es dedicà quasi exclusivament a aquest tema, revelant a través de les interpretacions delicades que en feia, una suau i harmoniosa sensibilitat que ignora tota estridència .

– Paisatgistes anglesos: **Turner i Constable** es van caracteritzar per la lliure utilització dels colors i per la importància que concedien als efectes casuais i passatgers que actuaven sobre la natura. Turner es va entusiasmar amb la nova tecnologia que es podia percebre per totes les parts i que influïa fortament en la vida quotidiana. Constable va realitzar diversos olis tenint com a protagonista els camps i boscos anglesos, així com el llegendari estudi del cel i dels

retrats: Els retrats van ser també un dels temes principals dels impressionistes. L'alta burgesia francesa va requerir els serveis d'alguns dels impressionistes amb millor reputació dintre d'una societat que va anar assolint aquest moviment, després dels seus inicis plens de censura i escàndol.

– **Bodegons**: Aquest tema va aparèixer a finals de segle, és a dir, a l'època del Post-Impressionisme. El seu màxim representant va ser **Cézanne**, que tot i que no es considera un pintor impressionista, va pintar junt amb Monet, Renoir i Degas. Cézanne va exposar el fenomen de les **natures mortes**, en que els objectes quotidians reben un significat central en la seva totalitat. Així, articles tan usuals com ampolles, gots, plats o tovalles, els monumentalitzen.

– **Trenquen el figurativisme**: Trenquen amb aquella pintura que neix en el segle XIV–XV (Renaixement), de tradició europea. Volen anar més enllà, el seu objectiu és captar l'instant fugaç, sense dependre de cap

norma, la qual cosa els proporcionà un allunyament de la pintura elaborada de l'Acadèmia.

– Admiració per l'**exotisme** i la **cultura japonesa**: L'autor que va mostrar més interès per temes de l'exterior (fora d'Europa) va ser Paul **Gauguin**, que cautivat per l'exotisme arrant del seu viatge a Tahití, pintà una sèrie de quadres que es van convertir pel seu caràcter figurat i per la seva estructuració, en senyals simbòliques (**tel.les oceàniques**).

Per altre banda, una de les influències més importants del moviment pictòric van ser les **estampes japoneses**, caracteritzades per la seva senzillesa i la seva simplicitat. Els va fascinar els temes de la vida quotidiana japonesa i a la vegada la captació d'un instant fugaç d'un moment del dia.

– **Repetició** d'un mateix **tema** en diferents moments del dia: Aquesta tècnica va ser experimentada sobretot per Monet, en l'obra *La Catedral de Rouen*, pintada en dos instants diferents del dia, pel matí (1894), i per la tarda (1892), estudiant el caràcter que proporciona la llum a cada instant del dia.

TÈCNICA

Cada un dels pintors impressionistes, dedicava un llarg període de temps a l'estudi de la tècnica pictòrica.

- **Teoria dels colors:** Els impressionistes coneixien les teories de Newton sobre la descomposició de la llum, però els apassionava més els descobriments de Rood i Chevreuil. Si apliquem aquests descobriments, podem dir que fonamentalment hi ha tres colors primaris: groc, vermell i blau. I tres de complementaris: violat, verd i ataronjat. L'associació de dos colors primaris dóna com a resultat el complementari del tercer. Aquesta fusió de colors no es fa en el pinzell sinó a la retina de l'espectador.
- **Plasmació de la llum:** Els impressionistes afirmen que els objectes només es veuen en la mesura que la llum hi incideix. El pintor recompon els colors en sensació lluminosa. Cal estudiar el color com una modalitat de la llum, i la pintura com un entreteiximent de tonalitats lluminoses.
- **Aparences successives:** Van pintar el mateix tema repetidament, amb l'únic canvi dels matisos d'il·luminació cromàtica, d'intensitat solar o d'espessor de la boira. El quadre és simplement un efecte de llum.
- **Coloració de les ombres:** Les ombres deixen de ser fosques i es redueixen a espais acolorits amb les tonalitats complementàries. Per aquesta raó, desapareixen els contrastos de clarobscur, i el dibuix queda reduït a traços lleugers dissolts entre el color.
- **Pinzellada solta:** Els pintors impressionistes van defugir qualsevol retoc de les pinzellades i preferien la taca pastosa i gruixuda. Coincidien en una tècnica de tocs juxtaposats de colors clars.
- **Sortida a l'aire lliure:** Els pintors van fugir dels tallers i es van traslladar al camp. Aquesta tendència als espais oberts ve imposada per la temàtica, però també pel desig de veure i reproduir els colors en estat pur, i de trobar un correctiu a la composició excessivament mecànica de l'estudi.

PRINCIPALS PINTORS D'AQUESTA ÈPOCA

MANET

Neix el 23 de Gener de 1832, fill del cap de personal del Ministeri de Justícia i de la filla d'un diplomàtic. El 1845 s'inscriu en un curs de dibuix. Quatre anys després torna d'un viatge a Amèrica amb un gran nombre de dibuixos. Desde l'any 1853 fins el 1856 viatja per Itàlia, Alemanya i Holanda, on copià als mestres antics. La seva obra *El bebedor d'absenta* va ser rebutjada en el Saló de París l'any 1859. El 1863 es casà amb la pianista Susana Leenhof. Quatre anys més tard, cansat de que les seves obres siguin rebutjades del Saló i dels events oficials, decideix organitzar una exposició personal i, el 1876 organitzà una d'aquestes exposicions en el seu estudi sota el lema *Fer el vertader i deixar de dir*. A causa de gangrena, li amputen una cama i aquest mateix any, el 1883, mor a París.

Édouard Manet va ser el principal innovador de la dècada de 1860 i el seu estil va ser precursor de l'impressionisme. Manet trobà molts dels seus temes en la vida que l'envoltava (carreres de cavalls, escenes de bars, retrats, paisatges, etc.) Tenia un propi estil: aplanava les figures i neutralitzava les expressions emocionals, la seva pinzellada era lliure i imprecisa, anul·la el clarobscur.

Esmorzar a l'estudi, 1868

Museu: Neue Pinakothek, Munich.

Oli sobre llenç, 118 X 154 cm.

PISSARRO

Neix el 1830 en l'illa danesa de St. Thomas. És fill de pare jueu i mare criolla.

La personalitat de Pissarro és una de les més atractives entre els impressionistes. Va iniciar el seu aprenentatge a París fins el 1847, quan va tornar a les Antilles per treballar en el comerç del seu pare. El 1852 es barallà amb el seu pare per la seva vocació artística, per això, abandonà Saint Thomas i es traslladà a Venezuela per dedicar-se a la pintura. Tres anys després s'instal·la, definitivament, a París,

assistint a les classes de l'Escola de Belles Arts i a l'Acadèmia de Jules Suisse. Corot va ser el primer mestre en el que s'inspirà, descobrint la seva atracció cap al paisatge. El 1859 coneix a Monet i es fan grans amics i, un any després, també es fa molt amic amb Cézanne. Exposà en 1863 en el Saló dels Rebutjats, juntament amb Monet. Pissarro, freqüentava les tertúlies en el Cafè Guerbois. El 1870 es trasllada a Londres on s'interessa per les obres de temàtiques com: paisatges, escenes fluvials, les vistes dels carrers de París i els campesins treballant.

Desde 1884 comença a patir una gran enfermetat en la vista, fins al punt que, el 1892 aquesta enfermetat no li permet pintar a l'aire lliure. El 1903, mor a París.

Com a característiques tècniques podem destacar : densitat en la pinzellada, utilització de colors purs, no defineix els contorns de les formes, etc.

Carretó en l'hort, 1881

Museu de Orsay

Oli sobre llenç, 54 X 65cm.

DEGAS

Degas va néixer el 1834 a París en una família rica i culta. El seu pare era aficionat a l'art, en especial a la música. La seva mare pertanyia a una vella família francesa de Nova Orleàns. Va començar a estudiar la carrera de lleis, que aviat abandonà per la seva afició pel dibuix, la pintura i l'art del grabat. El 1853 va ingressar al taller de Barriàs. Aquest mateix any va descobrir a Ingres. L'any 1855 viatja per Itàlia, on descobreix els grans mestres clàssics i els espectacles rodaires, en els que s'interessà per el moviment de l'instant. Quan torna a París el 1859 comença a pintar cavalls. Entre 1872 i 1878 desenvolupà la sèrie de les ballarines. La mort del seu pare, l'any 1874, va deixar a la família en una situació econòmica difícil per el que Degas va vendre la col·lecció de la família a Durand-Ruel per poder salvar els deutes. La seva mort es produí el 1917.

A finals del segle XIX, Edgar Degas es destacava com mestre del traçat, donant als seus temes moviment. Era vinculat com impressionista pel seu interès per pintar la vida contemporània, però, alhora, es diferenciava dels impressionistes perquè preferia pintar figures en interiors, en comptes de paisatges. Els temes que tractava als seus quadres eren les ballarines, les escenes d'espectacles, els cavalls, però sobretot i, desde un principi, el retrat i la figura. Degas,

destaca sobretot perquè usa els pastels (pigments en pols barrejats amb goma).

Classe de dança en l'òpera'', 1872.

Museu de Orsay

Oli sobre llenç, 32 X 46cm.

RENOIR

Pierre–Auguste Renoir és un pintor francès que neix el 1841 a Limoges, en una família treballadora. Desde 1849 fins el 1858 treballa en una fàbrica pintant porcellana a París, on es familiaritza amb els colors clars i frescos que caracteritzen les seves obres posteriors. El 1859 entra a treballar en el taller de Gilbert on estableix amistat amb Monet, Sisley i Bazille. Amb ells pinta a Barbizon, intensificant la seva amistat amb Monet i convertint-se en el més destacat del grup dels impressionistes. El 1866, la seva obra és rebutjada en el Saló de París. També freqüentava les tertúlies del cafè de Guerbois. El 1881–1882, viatja a Itàlia on posa en dubte les tècniques impressionistes. A mitjans dels vuitanta desenvolupa un tipus de tractament més suau i flexible, deixant de banda els temes contemporanis, passant als mitològics i optant per un tipus femení més madur. Les seves obres es caracteritzen per transmetre un encant immediat. La seva obra influeix poderosament en la resta dels impressionistes i en el desenvolupament de l'art del segle XX. Desde el 1910 a causa del seu raumatisme, subjecta els pinzells amb esparadrap per pintar. Nou anys després, el 1919, Renoir mor a Cagnes.

Algunes de les característiques tècniques d'aquest pintor són la superposició de capes primes i transparents, pinzellades direccionals que modelen la forma, els límits de les formes no són perfilats, el cromatisme busca la relació que té el color amb la llum, etc.

La Promenade, 1906.

Oli sobre llenç, 165 X 129 cm.

SISLEY

Sisley neix el 1839 a París. És membre d'una rica família anglesa. Pintava per afició, ja que el seu pare s'ocupava de les seves despeses. Alfred Sisley parteix a Londres, als 18 anys, per estudiar economia. Serà precisament allà on descobreix les seves ànsies de pintar. De retorn a París, el 1861, ingressa al taller de dibuix i pintura de l'acadèmic Charles Gleyre. Coneix a Claude Monet i Auguste Renoir i treballa amb ells a la vora del Sena. Abandonaren el taller per realitzar la totalitat de l'obra a plein air. Sisley estudià els efectes de l'atmosfera i les transparències en l'aigua; el paisatge serà el seu gènere predilecte. El 1874 participa en la primera exposició del grup impressionista. L'any 1882 s'instal·la en Moret-sur-Loing, motiu d'una extensa sèrie de paisatges. Sisley va pintar nombrosos paisatges hivernals. L'interessa, en contacte directa amb la naturalesa, plasmar les seves sensacions. L'any 1899 mor en soledat sense aconseguir la nacionalitat francesa. És llavors, quan el públic s'interessa per els seus treballs, i quan arriba a un extraordinari èxit de ventes.

Com a característiques tècniques podem destacar la reorganització de l'espai, en els seus paisatges s'interessa per la il·lusió de la tercera dimensió i per la profunditat, la seva pinzellada és solta i directa.

El camí de la màquina, Louvenciennes, 1873.

Oli sobre llenç.

CONSEQÜÈNCIES DE L'IMPRESSIONISME

Després d'haver rebut dures crítiques pel seu estil pictòric, els pintors impressionistes continuaren fidels a la seva pròpia visió del moviment. La lluita i l'esforç dels pintors impressionistes va donar els seus fruits a finals de la dècada del 1880.

Durand-Ruel va començar a tenir èxit, sobretot als Estats Units, i el 1891 l'exposició de pintures que Monet organitzà a la seva galeria de París havia venut tots els quadres al cap de tres dies de la inauguració. L'acceptació va arribar molt lentament a Anglaterra, i durant l'exposició de Durant-Ruel el 1905, a les Grafton Galleries de Londres, la mostra més gran d'impressionistes que s'ha organitzat mai, no es va vendre ni un sol quadre.

Quan Monet va morir el 1926, però, ja era considerat un gran mestre de la pintura Francesa i els preus dels quadres impressionistes començaven a ascendir a sumes astronòmiques, fet molt usual a partir de la dècada de 1950. La influència de l'impressionisme va ser enorme i una gran part de la història de la pintura del final del segle XIX i del principi del XX està relacionada amb el desenvolupament o les reaccions en contra d'aquest moviment.

Juntament amb el terme postimpressionisme se sol aplicar també el terme neoimpressionisme, identificant ambdues denominacions amb un sol moviment o llenguatge sorgit de la crisi de l'impressionisme. Encara però, avui dia, part de la crítica i alguns historiadors de l'art actual han aïllat els dos termes per designar dues corrents diferents i posteriors a l'impressionisme, cada una d'elles amb caràcter propi i també amb representants singulars.

- Neoimpressionisme

El neoimpressionisme és un moviment artístic de finals del segle XIX, fundat per el pintor francès Geroges Seurat i teoritzat per Paul Signac. El neoimpressionisme també és conegut amb el nom de divisionisme i puntillisme. Seurat aplicava la pintura en el llenç en minúscules taques de pigment pur, amb forts contrastos de color. Aquestes composicions contemplades desde una distància òptima, reproduïen amb brillantor els efectes lluminics.

Els quadres del neoimpressionisme es diferenciaven netament de l'impressionisme clàssic. Torna a prestar importància el dibuix, que s'havia abandonat a favor de les taques de color. Les figures es feien geomètriques. No es barrejaven els colors ni a la paleta ni en el quadre, sinó que s'apliquen uns juntament a altres amb pinzellades molt curtes: punts. Només utilitzen els colors primaris i l'ull ha de fer la barreja.

Els puntillistes tornen a l'estudi, ja que els seus quadres requereixen una llarga elaboració, en ocasions molt complexa, que no es pot fer en un moment. Els temes continuen sent els típics de l'impressionisme. Els quadres semblen mosaics.

Per el seu esquematisme formal i qualitat científica, el divisionisme es convertí en un important precursor de l'art modern.

Els puntillistes

Georges Seurat: (1859–1891), nascut en una família burgesa a París. El 1875 ingressa a l'escola municipal de dibuix i tres anys després, ingressa a l'escola de Belles Arts de París.

És qui abans plasma en una obra d'art la nova tècnica. Es caracteritza per la fragmentació de la línia en punts de color. Els seus punts són extremadament petits. Les seves figures són, bàsicament, geomètriques. Entre les seves obres destaquen "Una tarda de diumenge en la Gran Jatte", "El circ", entre d'altres. Els temes més utilitzats per Seurat són el paisatge, la figura, el retrat i el món de l'espectacle.

Paul Signac: (1863–1935). Neix i mor a París. L'any 1882 acaba els seus estudis en l'escola d'Arts Decoratives de París. Treballa en Asnières amb Seurat.

És l'altre gran figura del divisionisme. És el gran teòric del puntillisme. En les seves obres pretén potenciar al màxim la llum, el color i l'harmonia. La fusió òptica cromàtica l'ha de fer l'espectador. Utilitza pigments i colors purs. Dóna molta importància a la composició del quadre. Entre les seves obres destaquen El port de Saint Tropez, Dona davant el mirall, etc.

Tracta amb tot tipus de temes a través de la tècnica del puntillisme.

7.2 – Postimpressionisme

Terme usat el 1910 per el crític anglès Fry amb motiu de l'exposició Manet and the Post-Impressionists organitzada en les Grafton Galleries de Londres. A aquesta exposició es van presentar obres que il·lustraven la reacció davant l'impressionisme durant el període d'entre 1880 i 1905 aproximadament.

Al naturalisme impressionista vinculat a l'apariència de les coses s'oposava, amb diversos motius i intencions, la senzilla solidesa arquitectònica de P.Cézanne, la pintura visionaria de V. Van Gogh sensible als significats emocionals que s'oculten en les coses, etc.

El 1912 Fry va organitzar una segona exposició de postimpressionistes en el mateix local. Però aquesta vegada no es limità a la pintura francesa sinó que va presentar escoles i exemples d'una àrea geogràfica molt més extensa que disposava d'Anglaterra, Rússia, Suïssa, Àustria-Hongria, Alemanya i Itàlia.

Posteriorment, al terme impressionista se li ha donat un significat molt més ampli fins arribar a tota la elaboració artística que es desenvolupà entre 1885 i 1905.

La contribució més recent a la història del postimpressionisme la va constituir la gran exposició Postimpressionisme (Londres 1979) en la que s'han ampliat i profunditzat encara més les primeres indicacions crítiques de Fry.

Principals postimpressionistes

Paul Cézanne: Neix el 1839 en Aix-en-Provence en una família que mai va tenir problemes econòmics. Els anys 1861 i 1862 coneix a Pissarro, Monet, Sisley i Renoir. Deu anys més tard treballà com a deixeble de Pissarro. Va morir el 1906 al mateix lloc on va néixer quan tornava d'una sessió de pintura a l'aire lliure.

Desde 1885 fins a la seva mort va viure retirat en la provença, solitari i desconegut, meditant en les relacions entre la forma i el color. Cézanne busca en la naturalesa les formes essencials, que per a ell són figures geomètriques, el prisma, l'esfera, la piràmide...En els seus paisatges destaca la silueta dels arbres, concebuts com cilindres, de les seves cases, dels camins, etc. Construeix les formes a partir de plans.

Un dels temes més estudiats per Cézanne va ser el paisatge de la muntanya Santa Victòria, a la que va dedicar més de seixanta quadres. La seva pintura és el punt de partida del cubisme.

Van Gogh: Vincent Willem Van Gogh neix el 1853 en Groot Zundert, Països Baixos. El 1880, en Etten, s'interessa per el dibuix i estudia perspectiva i anatomia. Un any després, pinta retrats i paisatges del natural. El 1883 produeix una gran quantitat d'obres. El 1887 assisteix a la primera exposició amb Gauguin, Toulouse-Lautrec i Émile Bernard. Dos anys més tard és internat per les seves freqüents crisis emocionals i tan sols un any després, el 27 de juliol de 1890, es suïcidà d'un tir en Auvers-sur-Oise amb tan sols 37 anys.

Van Gogh utilitzava colors purs. Tenia una pinzellada solta i directa. A mida que l'enfermetat de l'artista augmentava, els colors es tornen cada vegada més vius i brillants. La pinzellada és cada vegada més ràpida. Pinta paisatges i figures de formes serpentejants.

La temàtica que pintava Van Gogh abarca tots els gèneres.

Toulouse-Lautrec: Neix el 1864 en Albi. D'origen noble, va néixer dèbil i malaltís. A causa de dues caigudes de cavall quedà deformat als catorce anys. L'any 1886 coneix a Van Gogh. Un any després obre un estudi en la rue Calaincourt, en París, però passà la major part del temps en el Moulin Rouge. El 1898 és reclòs en una clínica per la seva recuperació de l'alcoholisme. El 1901 mor en el castell de Malromé, Gironde.

Va utilitzar totes les tècniques pictòriques : oli, aquarel·la i pastel. Exagerava l'expressivitat dels gestos, arribant, fins i tot, a la deformació. Feia ús del color pur. El seu traçat era directe i nerviós. Feia ús de la línia contínua per definir les formes.

Els cavalls sempre van apassionar a Toulouse-Lautrec, per el que la seva representació era freqüent. Va dibuixar molts cartells per el cabaret de Aristide i Moulin Rouge que el van fer famós. Lo quotidià ocupa una part important en la seva obra.

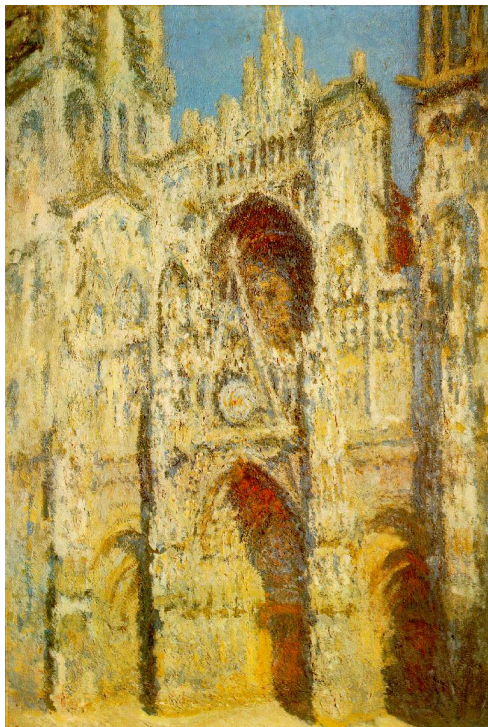
Gauguin: Paul Gauguin neix a París el 1848. Fill de periodista nortamericà i d'una peruana. El 1874 coneix a Pissarro i visita la primera Exposició Impressionista. Va contribuir a les tres últimes exposicions impressionistes. Deixa a la seva dona i als fills i s'instal·la pobrement en París i Bretanya. El 1889 passa un temps amb Van Gogh a Arles, però aquesta relació acaba molt malament. Finalment es trasllada el 1891 a Tahití, on pinta les seves sèries de dones Tahitianes. El 1903 mor de sífilis i en la misèria en Atuana, Illes Marqueses.

En les seves obres, el primer pla es diferencia clarament dels posteriors. La llum perd importància en els seus quadres.

La temàtica que tracta Gauguin és àmplia, no se centra en un tema específic. Pintava paisatges, bodegons i natures mortes, figures, etc.

MONET

MONET

BIOGRAFIA :

Claude Oscar Monet, és de nacionalitat francesa. El més important representant de l'impressionisme és, sens dubte, ell. Neix el 14 de novembre de 1840 en el 45 de la rue Lafitte, en una família de comerciants. El seu pare es deia Claude Adolphe i la seva mare Louise Aubréé, sent el segon fill del matrimoni. Els problemes econòmics que travessava el pare del futur artista van motivar el trasllat a Le Havre, ja que allà podia participar en el pròsper negoci del seu cunyat. Monet va rebre les seves primeres lliçons artístiques a l'escola, de la mà de François-Charles Ochoa, alumne del pintor neoclàssic Jacques-Louis David. En aquests moments estaria més interessat per els dibuixos graciosos i caricatures que per adquirir una formació artística. Als 15 anys ja tenia relativa fama com a caricaturista, realitzant un gran nombre de caricatures de ciutadans de Le Havre per els que cobrava entre 10 i 20 francs, conseguint una petita fortuna de 2.000 francs.

Quan Monet té 17 anys mor la seva mare, l'única persona amb un cert talent artístic de la família. La pèrdua va suposar un fort cop per al jove qui establirà una estreta relació amb la seva tia, Marie-Jeanne Lecadre, interessada per la pintura, pintora aficionada i companya del pintor parisiès Armand Gautier. Aquest mateix any, Monet decideix abandonar l'institut per dedicar-se a la pintura. Ha conegut a Boudin, amb qui s'inicia en el paisatge i la pintura a l'aire lliure. El pare no admet la decisió del seu fill però, gràcies a la tia Marie-Jeanne, accepta. Per a que la formació del jove a París no signifiqui un pes per a l'economia familiar sol·licita en dues ocasions una beca a l'ajuntament, però Monet empra els seus estalvis per marxar a la capital, tenint en compte la negativa del seu pare. A principis d'abril de 1859 arriba a París on visita a Constant Troyon qui li aconsella que prengui lliçons de dibuix i que acudeixi a copiar al Louvre. També li recomanà acudir al taller de Thomas Coitre, però el jove artista va acudir a l'Académie Suisse, taller propietat de l'alumne de David, Charles Suisse, qui ofería als seus alumnes absoluta llibertat per treballar davant models vius. Aquí, coneixeria a Pissarro, establint una estreta amistat. Durant aquesta estància comença a tenir contacte amb els realistes en la Brasserie des Martyrs on Monet acudeix a realitzar caricatures per guanyar-se la vida. S'interessarà per Courbet, al qui poc després coneixerà, sense renunciar a les ensenyances de Delacroix.

En 1861 li toca fer el servei militar en Argèlia, durant un període de set anys. La delicada salut del jove (va emmalaltir de tifus a començaments del 1862) motivà el seu retorn a Le Havre per un període de sis mesos. En aquesta temporada continuà treballant amb Boudin. La seva tia va treure al jove del servei militar al pagar 3000 francs, però li va posar com a condició continuar els seus estudis pictòrics a París. A la tardor de 1862 Monet tornava a París, acudint al taller d'Auguste Toulmouche per indicació de la família. Aquest li aconsellà que anés a l'estudi de Charles Gleyre on va romandre fins el 1864 quan el mestre va tancar el seu taller per un dolor ocular. Aquí va conèixer a tres companys amb els qui va establir una estreta amistat: Renoir, Sisley i Bazille. Juntament amb els seus companys d'estudis es dedicarà a la pintura a l'aire lliure en Chailly. Després d'una estància a Normandia amb Bazille, l'estiu de 1864 visita a la seva família en Saint-Adresse. L'èxit obtingut per Manet al Saló dels Rebutjats, motiva a Monet a realitzar una obra de temàtica semblant però realitzada a l'aire lliure. Va treballar en diversos estudis on apareix Camille Doncieux, una jove de 19 anys amb qui comença a mantenir relacions. Envia les seves primeres obres al Saló oficial, a l'aire lliure, sent rebuts amb simpatia per la crítica. En canvi, la seva pròxima experiència en el Saló serà negativa. Monet es trasllada a Saint-Adresse, a causa de l'embaràs de Camille, per comunicar-li-ho a la seva família, que rep la

notícia amb disgust. Durant aquest estiu, Camille tindrà al seu primer fill, Jean, el 8 d'agost de 1867. Els problemes econòmics seran una constant durant bona part de la vida de Monet. El 1868 intenta suïcidar-se sense èxit, però a l'estiu les coses semblen anar millor i es trasllada a la costa de normanda amb Camille i Jean. L'any següent la penúria econòmica continuà i durant l'estància a Bougival no tenien diners per la calefacció, llum o aliments per al nen. Renoir, que vivia pels voltants, els ajudava com podia. Curiosament, serà en aquesta època que el dos artistes treballen amb major placidesa, treballant una pinzellada impressionista que descompon l'objecte en taques i traçats de color. El 28 de març de 1870 Camille i Monet es casen. Per evitar ser cridat a files davant la guerra que s'apropava es trasllada a Trouville, des d'on van partir a Anglaterra a l'esclatar la Guerra Franco-Prusiana.

El 17 de gener de 1871 mor el pare del pintor. Monet decideix traslladar-se a Holanda, prop d'Amsterdam, on la seva situació econòmica és favorable gràcies a l'herència paterna rebuda i a les lliçons de francès impartides per Camille. Adquirirà alguns grabats japonesos durant una visita a Amsterdam. A la tardor de 1871 lloga una casa en Argenteuil on passarà una de les temporades més felices de la seva vida. Comprà una embarcació per convertir-la en un taller flotant i realitzar nombroses visites al Sena en els que s'interessa per representar els efectes de la llum i el color en els paisatges. Durant una de les seves estàncies en Le Havre pinta "Impressió, Sol ixent" que es converteix en el manifest del nou moviment que està per sorgir.

Els impressionistes realitzarien set exposicions més de les que Monet participarà en cinc. La situació econòmica de Monet torna a ser preocupant. Durant l'hivern, Monet torna a París per treballar en la sèrie de L'estació de Saint-Lazare on l'atmosfera es convertirà en la principal protagonista. El 1878 els Monet abandonen Argenteuil per passar una temporada a París on neixerà el seu segon fill, Michel, el 17 de març.

En setembre es traslladen a Vétheuil juntament amb la família Hoschedé, vivint junts. L'estat de salut de Camille empitjora per moments i el 5 de setembre de 1879 mor. Monet intenta recuperar-se del fort cop pintant els desgels de l'hivern. Poc a poc va abandonant la seva pintura de figures per dedicar-se al paisatge pur i als estudis de llum i atmosfera, interessant-se per captar la llum a diferents hores del dia en un punt determinat.

Les primeres diferències dins del grup impressionista apareixen el 1880 ja que Monet, Renoir i Sisley s'enfronten a Degas.

El març de 1883 Durand-Ruel organitza una exposició retrospectiva en la que es presenten 56 obres que són ben acollides per la crítica però que es venen amb dificultat. L'abril de 1883 Monet es veu obligat a abandonar el seu domicili en Poissy degut a les dificultats financeres. Es traslladarà amb la seva família a Giverny, un poblet de 276 habitants entre París i Rouen, iniciant una nova fase en la que posarà en marxa les obres mestres amb las que ha conseguit la fama que li correspon. En busca de nous motius d'inspiració va emprendre en desembre de 1883 un viatge al sud, arribant fins Marsella i Bordighera, en companyia de Renoir.

L'estiu de 1884 ho passa a la costa normanda amb la seva família, retornant a Etrérat a la tardor per realitzar una sèrie de marines de clara tendència expressionista. La fama de Monet va pujant, com també va pujant la seva cotització. El 1886 serà l'última exposició impressionista (la vuitena) en la que Monet no va participar.

La mort de Ernest Hoschedé en març de 1891 posarà fi a la ambigua relació existent entre Alice i Monet. El 16 de juliol de l'any següent es casaran.

Degut a un accident, l'estiu de 1900 perd temporalment la visió d'un ull. Nous problemes oculars apareixeran vuit anys més tard quan se li diagnostiquen els primers símptomes de catarates. El 1909 Alice pateix una enfermetat crònica i mor dos anys després, el 19 de maig de 1911. La pèrdua de la seva esposa suposarà per l'artista l'inici d'una etapa de soledat i dolor, buscant refugi en la pintura. L'Estat compra alguns quadres d'aquest autor per exposar-los en el Palais de Luxembourg. La culminació de l'èxit arribarà amb la suggerència de la execució d'una sèrie de pintures amb nenúfars per regalar-la a l'Estat. Desde 1914 fins el

final de la seva vida es dedicà a treballar en aquestes obres que seran reemplaçades en l'hivernacle de tarongers de Tuileries, en 1927, ordenant-se en cercle de manera que l'espectador té l'impressió d'estar en mig del jardí acuàtic. Aquest espai rep el nom de Capella Sixtina de l'Impressionisme. La vista de Monet empitjora desde 1919. Quatre anys més tard serà operat de dues catarates i la seva vista es redueix considerablement, però continua pintant la sèrie de nenúfars. El 6 de desembre de 1926 mor a casa seva de Giverny, i dos dies després és enterrat.

L'ARTISTA I LA SEVA OBRA

- La tècnica i temàtica de Monet

Els impressionistes van fer famosa la pintura a l'aire lliure, però en el segle XIX ja existia una tradició de pintar fora de l'estudi. El compromís de Monet amb aquest tipus de pintura era tal, que va fer cavar un fossat en el seu jardí per poder baixar un llenç de grans dimensions i, així, poder pintar les parts altes del quadre sense modificar el seu punt de vista. Treballava directament sobre el llenç. També l'ombra era important. Sense ombra, sota la llum directa del sol, el pintor seria incapaç d'aconseguir els colors i tons adequats.

Com a carecterístiques tècniques podem esmentar la utilització del color pur. Les pinzellades eren precises i definitives. Aquestes pinzellades tenien gran densitat alternant-les en zones de pintura molt aiguarrassada. Els contorns de les formes principals tenien gran precisió, en canvi, els objectes distants, no tenien contorns. La barreja dels colors es feia tan en la paleta com directament sobre la tela.

Amb les seves primeres pintures marines, Monet ja estava preparant el camí de l'estil impressionista: en la seva opinió, el cel i el mar ja no era un espai efectiu i homogeni que s'extenia en profunditat segons les regles de la perspectiva del Renaixement, sinó que va dissoldre l'espai en manifestacions atmosfèriques individuals, atorgant una vida pròpia al cel, al mar i al paisatge. Per això va ser decisivament important l'específic empast cromàtic de Monet ja no decidia el color de cada element del quadre considerat el to general, sinó que veia i tractava cada objecte com una part independent del quadre amb un color inherent. En realitat, Monet va arribar a l'extrem d'accentuar totes les representacions de la llum natural, que la diferència material dels objectes introduïts en ella semblava perdre's. La llum del dia es converteix en un objecte de representació independent i comença a desplaçar al resta dels elements del quadre.

La temàtica escollida per Monet es quasi sempre paisatgística, encara que també arriba a tractar alguna escena d'interior amb figures. Investiga amb la llum, les transparències de l'aigua i l'atmosfera. En el paisatge tracta amb profusió jardins, marines, paisatges rurals i urbans, desenvolupant cada un d'aquests sota totes les possibilitats atmosfèriques : boira, pluja

- Colors i pintures

La gamma de colors que utilitzen els pintors actuals gairebé no ha canviat de la que s'usava en 1870. El desenvolupament de nous pigments i components químics estables era el resultat del progrés industrial en França i en Alemanya. Els nous materials i colors es van desenvolupar principalment per a la pintura industrial, per a la decoració, etc., però els artistes també van saber aprofitar-los. Els impressionistes, Monet entre ells, van treure gran partit als nous materials. El 1841, el pintor americà John Rand va inventar el tub flexible d'estany per pintura, el qual, va fer augmentar la demanda de colors preparats. Cada vegada la gamma de pigments era major. Alguns dels artistes preferien moldre ells mateixos els colors, barrejant el pigment amb oli de llavor de rosella per formar la pasta.

L'obsessió dels impressionistes per captar els efectes canviants de la llum significava que havien de rebre bé qualsevol avenç científic que els pogués ajudar en el seu treball. Se sap que Monet comprava els seus colors a Mulard en la Rue Pigalle, molts a mà especialment per ell.

Sovint sembla que els quadres de Monet dissolguin la realitat en elements cromàtics, darrera dels quals ja que no es troba un cos consistent; el quadre es converteix en una confusió de tons cromàtics. Els colors són clars i suaus, amb els que s'incrementen les transparències dels elements del quadre. Mitjançant la reunió d'innombrables tonalitats de diferents colors, on el seu propi valor està determinat per la llum del sol, els objectes ja no es plasmen en profunditat i de forma física, sinó que es dissolen superficialment en juxtaposició.

- Llum i naturalesa

Monet s'imaginava a vegades haver nascut com un cec que de cop, pot veure i comença a pintar sense saber què és en realitat l'objecte que està davant dels seus ulls. Considerava que la primera impressió era la més honorada. Això permetia a Monet estudiar minuciosament els efectes lluminics. El motiu no és el que és, sinó el que la llum fa d'ell.

El paisatge és el terreny més propi per la pintura impressionista i, sens dubte, el gènere més freqüent en la producció de Monet. Per la pintura romàntica la naturalesa és teló de fons sobre el que l'artista projecta els seus sentiments. Monet adopta una postura més objectiva, atenta a l'anàlisi de les dades que proporciona la visió. Desde principis dels anys setanta, el color s'aclara i Monet presta més atenció a la llum. Apareix llavors la tècnica impressionista d'aplicar el color en pinzellades curtes, fragmentades i ràpides, que tradueixen el més ràpid possible aquesta sensació colorejada. Posteriorment, els objectes comencen a dissoldre's en la llum, a no diferenciar-se clarament de l'ambient, donant lloc als paisatges i a les marines dels anys vuitanta, que són quadres vaporosos en els que l'arquitectura del llenguatge pictòric tradicional i la separació entre dibuix i color es dissolen.

Obres pròpies: La garsa, Les roselles, Les roques de Belle-île, etc.

- Nous motius per una nova pintura

La pintura tradicional creia que no tots els assumptes són dignes de ser tractats per la pintura. És llavors que els realistes i impressionistes canvien aquesta creença, ja que pintaven a l'aire lliure tot allò que veien els seus ulls, i ho feien tal i com els arribava a les retines. Monet pinta desde els seus inicis escenes urbanes i platges en Normandia. Són quadres desproveïts de tema, sense contingut narratiu. Monet es caracteritzà també per els nous motius derivats de la civilització industrial com, per exemple, el ferrocarril. Destaca, en aquest sentit, la sèrie de 1877 sobre l'estació de Saint-Lazare, en París, que aprofita totes les possibilitats de la llum, i la condensació del vapor de les locomotores.

Obres pròpies: L'hotel des Trouvilles, L'estació de Saint-Lazare, El carrer Montorgueil. Festa del 30 de juny de 1878.

- Reflexos en l'aigua

Quan en 1871 Monet torna d'Anglaterra i Holanda s'instal·la a Argenteuil, una petita localitat a la vora del Sena i propera a París. Desde llavors, no es mourà dels dos marges del Sena. L'aigua, sempre en moviment i provocant continus canvis de llum, es converteix en una franja inesgotable per Monet. En aquests quadres el pintor no diferencia entre la representació de vaixells, ponts i arbres i la seva imatge reflexada en l'aigua, que té tanta importància com el propi objecte. Això demostra fins a quin punt Monet distingeix el que sabem d'un objecte del que veiem d'aquest mateix.

Obres pròpies: Regates en Argenteuil, Impressió, Sol ixent, Vétheuil, etc.

- Els quadres en sèrie

A partir de l'afirmació en la que creu Monet de el motiu no és el que és, sinó el que la llum fa d'ell, va començar a pintar imatges desde el mateix punt de vista amb boira, amb la llum de l'albada, amb la llum del vespre, etc. Exemples d'aquestes sèries són les de els ponts d'Argenteuil, les vistes de la catedral de Rouan, els nanúfars, etc.

Monet treballa cap el 1980 en una sèrie centrada en el motiu del pallar. A vegades situa el motiu en primer pla, altres el pinta acompanyat d'un segon pallar, però sempre se centra en la mateixa forma senzilla i compacta. Però sí que es diferencia sempre per la llum.

On més aplica Monet aquest principi és en els quadres de la catedral de Rouan, pintats entre 1892 i 1894. Els trenta quadres que van sorgir davant la catedral serien probablement quasi idèntics. Monet pinta dos anys consecutius davant aquest motiu en diferents condicions lumíniques entre febrer i finals d'abril.

Els quadres de sèrie tenen acceptació entre el públic. Tots els quadres d'una exposició en 1891 dels Pallars, per exemple, van ser venuts en pocs dies.

La sèrie de les catedrals és la cúspide en la creació el pintor madur, però marca també, el moment en que s'imposa definitivament.

PERÍODES DE MONET

- Argenteuil 1872–1878

El nou moviment rep un nom

Els anys en Argenteuil abarquen no només l'etapa més important de l'impressionisme, sinó també, la creació intermèdia de Monet. En aquesta fase va reprendre la temàtica paisatgística dels anys setanta, però ara donava més importància a les alteracions atmosfèriques, al moviment i als fenòmens visuals. Monet, per primera vegada, es va passar sis anys treballant en un lloc fix: Argenteuil. Aquest va ser un període extraordinàriament productiu per Monet, ja que en aquesta època va realitzar més quadres que en els tretze anys anteriors. El lloc i els voltants li oferien una gran quantitat dels seus motius preferits: ponts, embarcacions, ciutat i naturalesa, escenes familiars a casa i al jardí.

El que Monet es decideixi per Argenteuil com un nou lloc de residència pot relacionar-se amb un consell de Manet. Un primer domicili a Argenteuil es trobava a prop de l'estació, en la Rue Pierre Gienne 2. Monet, no va tardar en mudar-se a una altra casa, aquesta vegada en la propera Rue Saint-Denis. Argenteuil quedava a només dos quilòmetres de l'estació parisina

Saint-Lazare, a la vora dreta del Sena. Amb l'enllaç del ferrocarril en els anys cinquanta havia començat una nova etapa de la història per aquesta ciutat. Els trens que sortien de París cada hora, portaven no només un major nombre de buscadors de tranquil·litat, sinó també el progrés industrial, que s'instal·là en el lloc amb la fundació de diverses fàbriques.

El començament de la industrialització i una naturalesa encara intacta: aquests dos fets van quedar reflexats en les pintures de Monet. Monet va celebrar en aquests treballs el progrés d'una nova religió en que la persona i la indústria treballen en cooperació per el benestar de l'ésser humà.

Les seves representacions d'instal·lacions industrials, ferrocarrils, estacions de tren o moderns ponts de ferro recorrien en últim terme a fets de la vida moderna.

Amb freqüència es retirava Monet a llocs completament solitaris a la vora dreta del Sena, on un braç del riu rodejava la petita illa Marante, en la que els alts pallars eren visibles a gran distància. Al març, Monet va

partir cap a Rouen on vivia el seu germà León, per prendre part en una exposició. Durant la seva estància allà va pintar, en el barri industrial de Rouen, El rierol en Robec. D'aquesta estància també tenim vistes del Sena amb la silueta de Rouen i la seva catedral al fons. Monet va reduir l'espectre dels seus temes, concentrant-se especialment, desde el seu retorn de Rouen fins a finals de 1872, en el Sena al seu pas per Argenteuil, com exemplifiquen, La dàrsena d'Argenteuil, Vista de la planura de Sannois en Argenteuil, La festa en Argenteuil, etc. Aquests quadres d'Argenteuil i els voltants varien en les seves tècniques pictòriques. A una capa de pintura plana, sense modelar, segueix una difícil aplicació del pinzell; colors serens, alternen amb tons pastel.

Les vistes d'Argenteuil realitzades per Monet reflexen, també, el costat contemplatiu i estable de la vida del camp, que encara no es veia alterat per la industrialització. En París eren derruïts, en els anys cinquanta, barris en que els carrer i carrerons havien anat prenent forma al llarg dels segles. Ocuparen el seu lloc, bulevards i àmplies avingudes. Van sorgir grans magatzems luxosos, pabellons d'exposicions, etc. París s'afirmava com una ciutat de luxe i de les modes.

Els bulevards van arribar a ser el motiu preferit de la pintura impressionista. Monet mai va exposar les fatigues de la població campesina. La tendència a la soledat es posa de manifest no només en molts dels motius de les seves naturaleses intactes.

El llavors nou medi de la fotografia exercia una considerable influència sobre els pintors independents.

La ràpida fixació de lo succeït, que evita forçosament el detall, correspon a l'afany de veritat respecte a la impressió immediata de la naturalesa. Per poder recollir les fugaces condicions lluminoses de l'instant, s'havia de treballar ràpid. Segons una concepció precedent de les Acadèmies renaixentistes, la pintura havia de ser intel·lectual, cosa que succeïa quan el dibuix, i no el color, que afecta als sentits, ocupava el lloc més important.

S'havia de diferenciar el procés artístic de l'esbós, que es realitzava en primer lloc, i la elaboració, que es duïa a terme al taller. Es criticava no solament l'absència d'elaboració formal, la superficialitat, sinó sobretot, l'abandonament del tradicional clarobscur en favor d'una composició del quadre únicament a base del color.

Monet analitza el fenomen de l'efecte del color partint de la seva observació de la naturalesa i no, com s'ha dit nombroses vegades, de les nocions de teoria del color del segle XIX. Monet s'havia allunyat del Saló; no va presentar cap quadre el 1872 ni tampoc el 1873.

El nombre de rebutjats era molt elevat; ara eren rebutjats no solament els artistes independents, sinó també els pintors convencionals. Al efecte d'evitar dures protestes, va sorgir la necessitat d'instalar un cop més un <<Saló dels rebutjats>>. El resultat d'aquesta exposició va ser un fracàs.

D'aquí va sorgir que els independents celebressin una exposició d'iniciativa pròpia. La idea ja existia desde feia temps. La realització d'aquest projecte col·lectiu va venir acompanyat d'incomptables baralles i dificultats. El desembre de 1873 va tenir lloc la fundació de la <<Societat anònima artística de pintors, escultors, grafistes>>.

El 15 d'abril de 1874 va ser possible mostrar treballs d'un total de trenta artistes independents en les vuit habitacions del fotògraf Nadar, en el boulevard des Capucines. L'exposició va durar un mes, fins el 15 de maig. Van acudir 3.500 visitants. La premsa conservadora es reia i feia bromes d'aquestes obres. Però, hi havia també, crítics entusiastes, especialment en el cercle d'amistats dels artistes.

Sobretot van adquirir fama les crítiques de Louis Leroy. Aquest presumiria més tard d'haver estat el primer en donar nom a aquest moviment, l'**impressionisme**.

- Vétheuil 1878-1881

Una època difícil amb poc futur

El setembre de 1878 ja havia plantat Monet la seva tenda en Vétheuil. Aquest lloc d'uns 6.000 habitants, gairebé tot grangers, quedava a uns 50 quilòmetres de l'oest de París. Era més campestre que Argenteuil, aquí no hi havia fàbriques ni ferrocarrils i, per això, no hi havia cap conflicte ciutat–camp. Els magnífics paisatges dels voltants, les velles cases agrupades pel voltant d'una església del segle XIII, i el castell de Vétheuil oferien a Monet motius fructífers.

L'hivern següent, de 1878–79, va ser rarament llarg i fred. Aquest hivern va donar a Monet la possibilitat de pintar nombrosos quadres hivernals i amb neu als voltants, com per exemple El carrer de Vétheuil en Hivern. El fet de que habitualment no apareguin persones en aquests quadres i que la naturalesa quedi enterrada sota àmplies superfícies blanques, demostra una sensació melangiosa i desconsolada als quadres i ens porta a deduir que Monet travessava una situació difícil en aquesta època. Buscava tenir correspondència amb la natura, representava la fusió del jo i la naturalesa en la vivència del paisatge.

Monet ha recollit més d'una vegada la vista panoràmica de Vétheuil en hivern, bé desde la seva embarcació–taller, desde una petita illa del Sena o desde la vora oposada.

Monet fa ús d'un mètode que ja havia utilitzat en Argenteuil. Una pinzellada petita i solta transmet el moviment de l'aigua.

Les escenes de neu eren apreciades no només per Monet, sinó també per els demés paisatgistes impressionistes, ja que aquí tenien l'ocasió de treballar amb reflexos de la llum, que traslladaven al llenç en forma de petites taques de colors.

La primavera de 1879 oferia uns arbres en flor que eren dignes de pintar.

La quarta exposició impressionista es va celebrar el 10 d'abril de 1879 en la Avenue de l'Opera 28. En aquesta, van participar 15 artistes. Aquesta exposició va tenir un gran nombre de visitants.

La mort de Camille, la dona de Monet, el 5 de setembre, als 32 anys, va deixar a Monet destrossat. Aquest, va pintar el seu rostre amb colors pàlids. El color violeta apareix per tot el quadre. Les ràpides pinzellades deixen veure que Monet tenia pressa per acabar el quadre.

A causa de les abundants plujes, Monet es va haver de quedar a casa, per aquesta raó va pintar una sèrie de naturaleses mortes amb fruits i flors. Les naturaleses mortes són, en comparació amb els paisatges, escasses en les obres de Monet.

Monet s'enfrontava a la naturalesa com un lluitador. Cada vegada s'exposava a situacions més difícils, com per exemple, en la costa de Etretat, on, mentre pintava, el va sorprendre una onada que el va mullar sencer i es va endur el llenç pels aires. En alguns dels seus paisatges marins, entre els pigments, apareixen grans de sorra, arrossegats pel vent.

A partir dels vuitanta va començar a buscar motius que el desafiaren, com costes encarpades i penyals de difícil accés, roques i cales, etc.

Monet va decidir a principis d'any de 1880 exposar en el Saló. Potser havia estat animat a això per Renoir. Aquesta participació en el Saló marca una crisi de la pintura impressionista i posa en evidència el trencament de Monet amb el grup, ja que es va negar a participar en la cinquena exposició impressionista.

Cap el 1880 altres pintors del grup van decidir de separar-se. És llavors, quan apareix el puntillisme neoimpressionista, que consistia en aplicar, amb compte, punts de colors.

El juny de 1880 Monet va fer la seva primera exposició individual. Va exposar unes 18 obres, entre elles, el quadre del desgel que va ser rebutjat en el Saló. L'exposició va tenir gran prestigi entre els pintors de la generació més jove. D'aquesta manera, s'havia convertit en el pare per a la generació més jove de pintors independents.

- Poissy 1881-1883

Noves esperances

Poissy és un petit lloc, d'uns 6.000 habitants, que està situat a 20 quilòmetres al nordoest de París, a la vora dreta del Sena. Els grans canvis industrials encara no havien arribat a aquesta petita ciutat.

Monet, mai es va sentir bé aquí, per el que tenim pocs treballs d'aquesta època. Es va dedicar a pintar naturaleses mortes i retrats.

El febrer de 1882, va passar una fase molt creativa, per el que treballava com un boig.

L'1 de març de 1882 es va inaugurar la setena exposició dels Independents, en la Rue Saint-Honoré 125. Només van participar nou artistes. Aquesta va ser l'última exposició impressionista per a Monet.

Monet mai va estar bé en Poissy. Temps tranquils alternaven amb profundes depressions en les que Monet posava en dubte els seus treballs i el seu talent artístic i destruïa nombrosos quadres. El desig de Monet d'abandonar la casa de Poissy es va veure reforçat per una inundació de la mateixa en desembre.

La inclinació de Monet a apropar-se cada vegada més a objectes monumentals, viu un punt important en la façana dels petits quadres de la catedral de Rouen.

El dramàtic escenari de Etretat va atraure a Monet any rere any fins el 1885. Pintava la platja, en hivern abandonada, amb embarcacions de pesca. Monet retenia llargues temporades aquestes marines en el seu taller. Les marines no van ser exposades en una exposició individual que va organitzar Durand-Ruel, el 28 de febrer de 1883, en el boulevard de la Madeleine. Va exposar 56 treballs.

L'abril de 1883, degut a dificultats financeres, Monet va haver d'abandonar el seu domicili de Poissy. La família Monet va trobar nova residència a Giverny.

- Giverny 1883-1926

La llegenda ha començat

Giverny és un petit poble de, llavors, 276 habitants, situat a dos quilòmetres de Vernon, a la vora dreta del Sena, a mig camí entre Rouen i París, en mig d'un paisatge idíl·lic.

La casa de Giverny tenia espai suficient per a un taller que va instal·lar Monet en el graner de la part oest de l'edifici. Va transformar l'horta en un mar de flors, que li proporcionaria abundants motius pictòrics. Encara que li fascinava el paisatge de Giverny, les nombroses transformacions i reformes el van allunyar de la pintura per un temps. No va ser fins l'estiu de 1883 quan s'aproparia al paisatge dels voltants en les seves visites de Port-Villez.

En agost va rebre l'encàrrec de Durand-Ruel de dissenyar revestiments decoratius per les portes del seu pis parisi. Monet s'inspirà en motius florals. Aquestes decoracions van ocupar molt de temps a Monet. En aquests anys no li era fàcil pintar. En busca de noves fonts d'inspiració, va anar amb Renoir el desembre de 1883 de Marsella a Bordighera. Un cop de volta a París, Monet tenia clar que tornaria a Bordighera, però aquest cop

sol, ja que, com deia ell, he pintat millor en soledat i motivat solament per les meves impressions. Treballava molt, alguns dels seus estudis necessitaven sis sessions, però tot era tan nou, que li resultava difícil ignorar les coses. Monet realitzà uns cinquanta quadres inspirat pel paisatge. La sèrie de treballs aquí realitzats es distingeix pel fort i lluminós colorit.

1886 era l'any de la vuitena exposició impressionista, de la qual Monet no va formar part. No li agradaven les noves tendències representades, que es manifestaven en els treballs neoimpressionistes de Seurat i Signac. El neoimpressionisme va aparèixer en un punt en que Monet començava a imposar-se, de manera que havia de veure en aquesta nova generació competència a les seves obres.

Una altra exposició impressionista organitzada per Durand-Ruel en la primavera de 1886 en Nova York, va contribuir a la popularitat de l'obra de Monet a l'estranger. Amb els 48 quadres exposats, obtindria Monet un èxit enorme.

En juny, Monet va presentar deu dels seus paisatges d'Antibes en la galeria Boussod-Valadon, dirigida per Theo Van Gogh. A partir d'aquest moment, Monet anul·la el contracte amb Durand-Ruel.

Exceptuant un curt viatge a Anglaterra, Monet va passar tot l'estiu de 1887 a Giverny. Aquí van tenir el seu origen, ja en 1887, poètics paisatges estivals.

L'abundant pluja va estorbar el treball de Monet, i el clima humit va fer que patís forts trastorns reumàtics. El reuma era degut a les excessives excursions pictòriques amb neu i pluja, cosa que va provocar que odiés la pintura.

La sèrie dels pallars, i amb ella l'any 1890, marquen una transformació característica en l'obra de Monet, ja que a partir d'ara es dedicaria a realitzar diversos quadres d'un únic motiu.

Les relacions de Monet amb Amèrica es van intensificar amb dues exposicions individuals el 1891, una en Nova York i l'altra en Boston. A part d'això, cada vegada venien més col·leccionistes privats americans a Giverny.

Monet, s'havia desplaçat de Rouen, on desde febrer de 1892 realitzava vistes a la catedral. A mitjans d'abril va tornar a Giverny, per dedicar-se altra vegada l'any següent, igualment desde febrer fins a mitjans d'abril, a aquesta sèrie.

En febrer de 1892 va llogar Monet una habitació davant de la catedral, on desde la finestra va dibuixar un petit nombre de vistes de la façana. Desde una altra habitació, una mica més a la dreta, va realitzar noves vistes, i en 1893 va continuar els seus treballs movent-se sempre cap a la dreta o esquerre per variar les vistes. Contem en total cinc punts de vista diferents. Amb aquesta sèrie de façanes, Monet es converteix en una espècie de precursor del cubisme. L'exposició de les 20 vistes de Rouen, el maig de 1895, va ser un gran èxit de ventes.

En 1897 Monet va instal·lar un segon taller en un edifici independent que hi havia al jardí. Aquí podia perfeccionar els quadres que havia començat en primavera i estiu.

Les 17 obres de sèries dels anys noranta van ser exposats el juny de 1898 en el curs d'una gran exposició individual en els locals de Petit, i van tenir gran èxit.

L'any 1900, a causa d'un accident, perd a l'estiu visió en un ull i es veu obligat a fer una pausa d'un mes. Vuit anys després, en primavera pateix la pèrdua de la vista, són els primers símptomes de catarates. El 1923, la seva vista es redueix considerablement, a causa de dues operacions de catarates en gener i juny.

En els anys entre 1904 i 1908, Monet es va dedicar amb intensitat als jardins acuàtics de Giverny. El 1912 exposa 29 de les seves obres venecianes i llenços del seu jardí acuàtic en la galeria de Bernheim-Jeune, en París, en maig i juny, arriba a un èxit molt gran.

El 6 de desembre de 1926, a l'edat de 86 anys, mor a la seva casa de Giverny. Dos dies després és enterrat sense discursos, com havia estat del seu propi desig.

REPERCUSSIÓ DE L'OBRA

• Els seus clients i el seu públic

El primer que va vendre Monet en la seva vida van ser caricatures. El seu talent per fer caricatures, va començar ja a l'escola, on feia dibuixos dels seus professors.

El seu primer client de veritat va ser Gaudibert, poc després de complir els 20 anys. Alguns clients, com Ernest Hoschedé, un ric comerciant de teixits, li va donar un ajut econòmic fundamental. Però la figura més important que va ajudar a Monet i als pintors impressionistes va ser Paul Durand-Ruel. Aquest, va començar a comprar els seus quadres desde principis dels anys setanta i a ell és degut que l'impressionisme fos demostrat al públic internacional en les seves galeries de Londres i Nova York. Els clients americans van ser molt importants en l'èxit comercial de l'Impressionisme. A mida que s'anaven coneixent els quadres, els crítics americans s'interessaven cada cop més en seguir als artistes francesos, entre ells, Monet.

• L'opinió de la crítica

La vuitena i última exposició impressionista va tenir lloc el 1886. A causa de les diferències que havien sorgit entre Monet i els altres components del grup, no van aconseguir que aquest participés. Degas, sempre polèmic, va calificar l'obra de Monet de superficialment decorativa. En l'última exposició impressionista, dominada per el puntillisme de Seurat i Signac, Degas va exposar 15 quadres al pastel de dones en el bany. Aquesta pintura neoimpressionista, no satisfia a Monet, qui va donar l'esquena a aquestes novetats per concentrar-se en el seu propi estil. En els primers moments de l'impressionisme era l'oficialisme del Saló i l'opinió pública els que havien criticat l'obra de Monet. El 1886 la seva pintura ja s'estava convertint en un gran èxit comercial i de crítica i Monet pensava que l'impressionisme estava amenaçat per els científics puntillistes. Segons canvien els conceptes de la crítica d'art, l'obra de Monet es considera unes vegades més i altres menys influent que la dels altres pintors.

• La petjada de la seva obra

L'impressionisme pretenia aconseguir un major naturalisme, portant al llenç els efectes canviants de llum. No només es va convertir en el principal moviment artístic de l'època, sinó també, en un gran èxit comercial, quan els rics industrials americans, aficionats a l'art, es van convertir en apassionats col·leccionistes de Monet i dels seus amics. La influència de l'impressionisme sobre les futures generacions d'artistes va ser profunda, permetent portar l'art figuratiu convencional fins nou límits i, fins i tot, cap a l'abstracció del segle XX. En l'actualitat, l'impressionisme és més popular que mai, al presentar a l'espectador un atractiu món de càlids paisatges solejats, amb figures que sempre semblen estar passejant un diumenge per la tarda. Les reproduccions dels quadres de Monet i, en general, de tot l'impressionisme, s'han multiplicat fins a l'infinit; en els calendaris, en les targetes de felicitació, etc.

COMENTARIS D'OBRES

IMPRESSIÓ. SOL IXENT

Documentació general

Títol: Impressió, sol ixent

Cronologia: 1872

Oli sobre tela, 48 X 63 cm.

Musée Marmottan, París.

Anàlisi formal

S'observen taques de colors de tonalitats intenses, com el blau, el violeta, gris i vermell ataronjat. Els reflexos del sol són representats amb pinzellades vermelloses.

Al fons s'insinuen els vaixells mercants amb els seus pals i les xemeneies de les fàbriques que treuen fum. L'espessa boira que hi ha, no impedeix que es distingeixi una rodona de color vermell intens, el sol. Es poden observar també, tres bots de rem que naveguen per unes aigües calmades on es reflecteix la llum del sol.

No hi ha ni dibuix, ni línies, ni contorns.

Estil

L'aparició de la pintura va influir en la concepció tradicional de la pintura, ja que s'havia aconseguit captar la realitat amb més fidelitat. Només li faltava el color.

Els impressionistes pintaven amb pinzellades petites i pures que, unides, assolien la tonalitat desitjada només en el cas que l'observador es col·loqués a la distància requerida respecte del quadre. Per això, els impressionistes van haver de pintar a l'aire lliure.

Delacroix havia descobert que es podia augmentar l'efecte dels colors substituint el clarobscur per la juxtaposició de colors complementaris.

Els paisatges romàntics anglesos, Turner i Constable, influenciaren Monet i els impressionistes amb els seus estudis sobre la llum i els efectes de la pluja i el vent.

Monet al final de la seva carrera és caracteritzà per pintar moltes vegades el mateix tema, com és el cas de la sèrie de la façana de la catedral de Rouen.

Contingut i significació

Aquest quadre no era una representació topogràfica del port de Le Havre, sinó més aviat la impressió que li causà a l'autor, en veure'l a la sortida del sol; el que volgué captar va ser una atmosfera. Monet va voler donar el nom d' impressió, però Renoir, optà per afegir-hi Sol ixent.

El nom d' impressionisme prové d'aquest quadre de Monet, el qual, juntament amb els altres pintors com Renoir, Pissarro, Cézanne i Sisley organitzà una exposició el 1874 a l'antic estudi del fotògraf Nadar al Boulevard des Capucines. La crítica va ser dura amb ells, però el més important va ser Louis Leroy, que va donar nom, volent insultar, al nou moviment, l'Impressionisme.

Funció

Aquesta obra, en lloc de representar escenes, pretenia captar la llum, l'atmosfera en què aquestes es produïen.

Estació de Saint-Lazare

Documentació general

Títol: Estació de Saint-Lazare

Cronologia: 1877

Oli sobre tela, 60 X 100 cm.

Museu de Louvre, París.

Anàlisi formal

Es poden observar forts contrastos de colors, com el blau del fum, en canvi de ser pintat de color negre, el blanc del cel i vapor, i el negre de les màquines.

Apareixen formes que representen persones, esperant el seu tren, o baixant d'aquest mateix. Aquestes persones són pintades amb una pinzellada dissolta, borroses i obscures, com en general, tot el quadre.

La llum no és artificial, sinó que és la llum del sol la que il·lumina aquest interior.

No és pot observar res en concret, ja que tot sembla que floti.

Estil

Aquesta obra pertany al període de major activitat expositiva dels impressionistes.

Aquest quadre forma part d'una sèrie de dotze peces, en els quals Monet pinta el mateix lloc però en diferents moments, aconseguint que els seus quadres seguïn diferents degut als efectes de la llum de l'instant pintat.

Contingut i significació

És un dels pocs quadres de Monet on es representa un paisatge urbà, i es pot observar que no hi ha res de naturalesa en ell.

El que Monet desitjava representar en aquest quadre, eren els fums, els núvols i els vapors que cobreixen la majoria de l'escena. Sent, encara així, capaç de transmetre tota l'activitat i agilitat que hi ha al lloc representat.

Monet, coneixia perfectament l'estació de Saint-Lazare, perquè aquí era on agafava el tren per anar a Argenteuil i a el Havre.

Funció

La funció era decorativa, com gairebé totes les seves obres, que eren mostrades en les diferents exposicions al llarg de la seva vida com artista.

La senyora de Monet. (Dona amb parasol)

Documentació general

Títol: La senyora de Monet. (Dona amb parasol)

Cronologia: 1875

Oli sobre llenç, 100 X 81 cm.

Washington (DC), National Gallery of Art.

Col.lecció Mr. And Mrs. Paul Mellon.

Anàlisi formal

Monet, va utilitzar colors pàlids i ombres obscures per demostrar que era un dia solellós. Apareixen el color blanc dels núvols, el blau del cel i dels vestits, i el verd intens de l'herba, en les que apareixen petites pinzellades grogues.

Les petites pinzellades són lleugeres i oblíques, el que fa que en el vestit de Camille, s'observi la idea de moviment.

El nen que acompanya a Camille, la dona de Monet, és el seu fill Jean.

L'enquadrament del paisatge i de les figures, aporta al tema un nou punt de vista, anteposant les figures com plans de posició en el quadre.

Estil

Monet, mestre de la pintura a l'aire lliure, representa gairebé per última vegada personatges de gran tamany i de peu. En efecte, Camille, la seva esposa, va ser l'únic model fins la seva mort el 1879. Posteriorment, Monet va pintar una sèrie de dos quadres d'una altra dona, Dona amb parasol, en que la model era Suzanne

Hoschedé.

Contingut i significació

Encara que a primera vista ens sembli que la dona és la protagonista d'aquesta obra, després d'observar-lo amb més deteniment, descobrim que no és ella la protagonista, sinó la llum que cau poèticament sobre el seu cos i l'atmosfera que la rodeja.

En aquest quadre l'observador deixa de ser observador i es transporta al lloc de l'escena, on és possible sentir la llum, que hi havia en el moment en que Monet pintava aquest quadre.

Funció

Monet volia transmetre en aquesta obra, que són els seus propis sentiments els que estan representats, el vent, la llum, l'olor, el seu amor cap a les persones representades i cap a la naturalesa que els rodeja.

CONCLUSIONS

Vaig escollir aquest tema ja que l'història de l'art, i l'art en general, sempre m'ha agradat, ja que he rebut influència per part materna. I d'entre tot l'art he escollit l'impressionisme, perquè les pintures d'aquesta època m'atrauen, gairebé les que més, i perquè aquest es podria dir que es un precursor de l'actual realisme.

A causa d'aquest treball, a l'estiu, vaig fer un viatge a Madrid, on vaig passar per diversos museus, per trobar informació sobre aquest tema. En un dels museus, al Thyssen-Bornemisza, hi havia una exposició temporal de Sisley, sota el nom de Poeta de l'impressionisme. En aquesta exposició es podien observar moltes de les obres d'aquest pintor, pertanyent a l'època en la que he treballat.

És un treball en el que no ha estat gens fàcil seleccionar i agrupar tota la informació obtinguda. El més difícil, ha estat seleccionar el més important dels quatre períodes de Monet. I sobretot, els comentaris de les tres obres.

Estic contenta del resultat d'aquest treball, i en un futur m'agradaria estendre-ho encara més. Desitjo, que també a la tutora li agradi.

BIBLIOGRAFIA

- El impresionismo, Rafael Marfil.

Manuales Parramón.

Cuarta edición, mayo 2002. Barcelona.

- Monet, Christoph Heinrich.

Taschen.

2000, Germany.

- Monet, impresionismo

Grandes Artistas.

Copyright: 1998, Celeste ediciones, Madrid.

- Monet, José María Faerna García–Bermejo.

Colección: la era de los impresionistas.

Editorial globus.

1991, Madrid.

- Historia del arte, Juan Salvat.

Impresionismo y Postimpresionismo, volumen 24.

Salvat.

1991, Barcelona.

- ARS història de l'art, A.Fernández García.

Editorial Vicens Vives.

Primera impresión 1998, Barcelona.

- Monet, Karin Sagner–Düchting.

Taschen.

1999, South Korea.

- VV.AA. Enciclopedia de arte, Garzanti.

Ediciones B.

1991, Barcelona.

- Internet, búsqueda en el google.

Diccionaris

- Diccionari escolar, Grup Promotor, Santillana.
- Canigó, castellano–catalán, Sopena.
- Els verbs catalans conjugats, col.lecció Pomepu Fabra.